NÁRODNÍ CENTRUM PRO MEDICÍNSKÉ NOMENKLATURY A KLASIFIKACE

ÚZIS *Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR*
Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic

Indikátory kvality vykazování

Jolana Čady, Hana Šulcová

Konference se koná pod záštitou:

Ministerstvo zdravotnictví

World Health Organization

1. LÉKAŘSKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

UNIVERZITA KARLOVA

ČSBMLI

ČESKÁ LÉKAŘSKÁ SPOLEČNOST J. E. PURKYNĚ

ČESKÁ ASOCIACE ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ

klasifikon

Konference o klinických klasifikačních a terminologických systémech a jejich použití v českém zdravotnictví

Konference KlasifiKon 2026, 18. listopadu 2026

Úplnost a kvalita kódování

- Kvalita kódování ovlivňuje úhrady zdravotní péče (+kvalitnější datová základna pro CZ-DRG)
- Srovnávání jednotlivých poskytovatelů
- Přesnější popis klinického stavu pacienta
- Vyšší úplnost a analytická hodnota dat NZIS
- Flexibilní reakce na vývoj medicíny a nové klinické potřeby

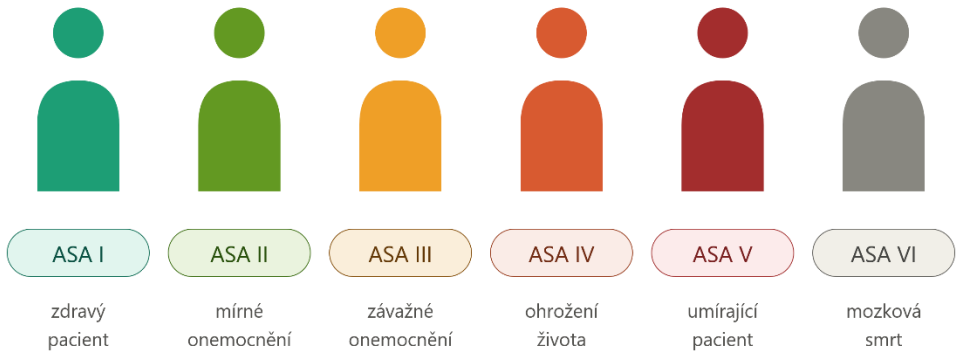
<u>Příklad vykazovaných kódů:</u>

1. Výsledek klasifikace fyzického stavu ASA
2. Velikost kýly
3. Endometrióza

Zdroj: Národní registr hrazených zdravotních služeb (NRHZS), aktualizace k 16. 11. 2026

U54 Výsledek a klasifikace fyzického stavu ASA

- Doplňkový kód pro záznam výsledku klasifikace ASA U54 (Klasifikace fyzického stavu dle American Society of Anesthesiologists) – slouží k zachycení výsledku anesteziologického předoperačního vyšetření
- V případě stanovení více hodnot např. v důsledku zhoršení stavu pacienta, vykazuje se pouzde jeden kód U54.x, odpovídající nejvyšší hodnotě ASA
- Kódy vykázány na pozici vedlejší dg
- Možný limit v počtu vykazovaných VDG u polymorbidních pacientů

- Zaveden od 1.1. 2023

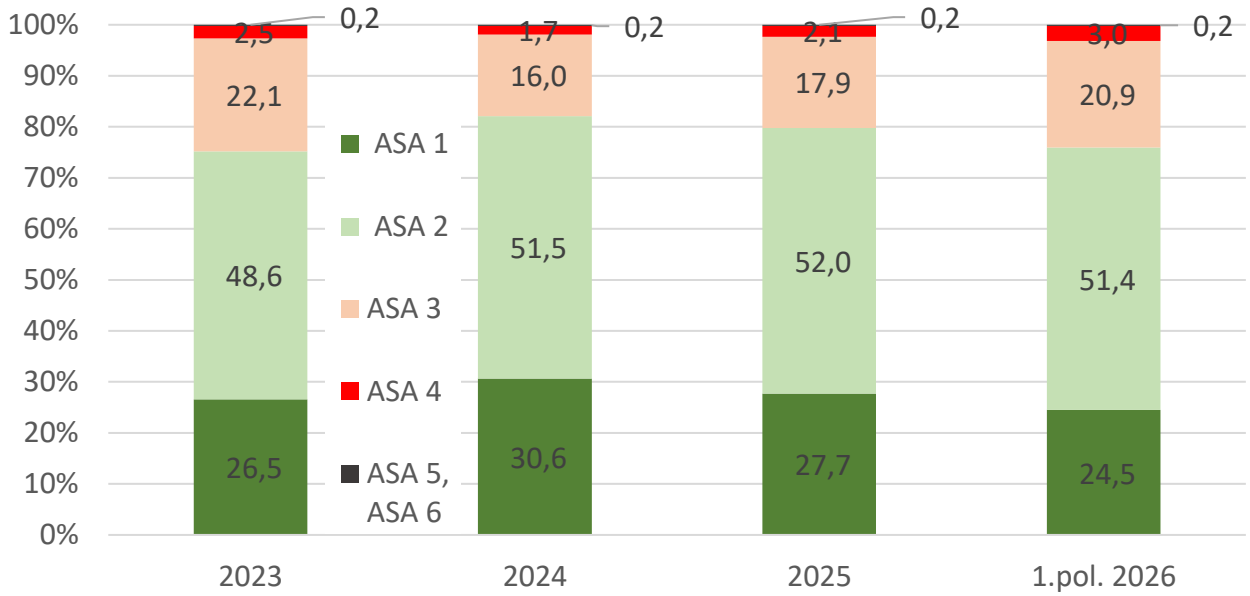
ASA má 6 kategorií:

1. ASA 1 zdravý pacient bez systémového omezení (U54.1)
2. ASA 2 pacient s lehkým systémovým onemocněním, které neomezuje jeho běžnou aktivitu (U54.2)
3. ASA 3 Pacient s těžkým systémovým onemocněním, omezující jeho aktivitu (U54.3)
4. ASA 4 Pacient s těžkým systémovým onemocněním, ohrožující život (U54.4)
5. ASA 5 Moribundní pacient, který pravděpodobně bez operace nepřežije (U54.5)
6. ASA 6 Pacient s mozkovou smrtí, jehož orgány jsou určeny k transplantaci (U54.6)

ASA – počet a podíl hospital. případů 2023 – 1.pol. 2026

Podíl v % u jednotlivých ASA na celkovém vykazování

Rok	ASA 1	ASA 2	ASA 3	ASA 4	ASA 5, 6
2023	26,5	48,6	22,1	2,5	0,2
2024	30,6	51,5	16,0	1,7	0,2
2025	27,7	52,0	17,9	2,1	0,2
1.pol. 2026	24,5	51,4	20,9	3,0	0,2

Převaha pacientů v ASA 2 (49-52 %).

Po nárůstu podílu ASA 1 následoval pokles v 1.pol.2026 (možné doplnění dat), současně narost podíl pacientů v ASA 3, což může naznačovat vyšší zastoupení rizikovějších pacientů.

Název diagnózy	2023	2024	2025	1.pol. 2026
U54.1 Výsledek klasifikace fyzického stavu ASA 1	7 292	41 700	47 305	34 853
U54.2 Výsledek klasifikace fyzického stavu ASA 2	13 360	70 009	88 731	73 198
U54.3 Výsledek klasifikace fyzického stavu ASA 3	6 076	21 758	30 543	29 791
U54.4 Výsledek klasifikace fyzického stavu ASA 4	675	2 309	3 658	4 199
U54.5 Výsledek klasifikace fyzického stavu ASA 5	31	147	155	150
U54.6 Výsledek klasifikace fyzického stavu ASA 6	32	132	208	135
celkem	**27 466**	**136 055**	**170 600**	**142 326**

ASA – odbornost

Lůžková péče – hospitalizační případy

Odbornost	2 025	pol.2026	SOUČET
akutní LP chirurgie	1 653 641	1 607 169	3 260 810
akutní LP gynekologie a porodnictví	1 694 896	1 054 056	2 748 952
akutní LP ortopedie	1 023 198	873 829	1 897 027
akutní LP urologie	401 450	378 695	780 145
akutní LP otorinolaryngologie	265 438	237 244	502 682
akutní LP dětského lékařství	207 533	172 975	380 508
akutní LP úrazové chirurgie (traumatologie)	185 296	175 084	360 380
akutní LP dětské chirurgie	119 880	88 578	208 458
akutní LP dětské otorinolaryngologie	111 962	67 229	179 191
akutní LP neurochirurgie	123 395	92 056	215 451
akutní LP kardiochirurgie	59 866	65 712	125 578
akutní LP vnitřního lékařství - interny	59 903	61 938	121 841
akutní LP plastické chirurgie	42 809	70 966	113 775
akutní LP kardiologie	53 909	57 350	111 259
akutní LP cévní chirurgie	49 025	49 913	98 938
akutní LP hrudní chirurgie	24 198	9 990	34 188
akutní LP orální a maxilofaciální chirurgie	18 665	17 158	35 823
intenzivní LP kardiologie	27 602	16 206	43 808
akutní LP klinické onkologie	22 422	10 360	32 782
intenzivní LP chirurgie	15 133	16 428	31 561
resuscitační lůžková péče - ARO	16 206	14 874	31 080
akutní LP dětské neurologie	13 246	9 361	22 607
intenzivní LP dětského lékařství	15 355	8 399	23 754
akutní LP pneumologie a ftizeologie	11 914	13 209	25 123
akutní LP oftalmologie	14 393	12 765	27 158

Všechny doklady

odbornost	2 025	pol.2026	SOUČET
anesteziologie a intenzivní medicína	68 166	53 811	121 977
akutní LP chirurgie	51 528	48 541	100 069
akutní LP gynekologie a porodnictví	50 018	31 893	81 911
akutní LP ortopedie	29 017	25 904	54 921
jednodenní péče na lůžku ortopedie	18 611	16 834	35 445
jednodenní péče na lůžku chirurgie	17 753	13 137	30 890
akutní LP urologie	11 660	11 133	22 793
klinická biochemie	7 607	7 650	15 257
akutní LP otorinolaryngologie	7 464	6 741	14 205
jednodenní péče na lůžku gynekologie a porodnictví	7 140	4 697	11 837
akutní LP dětského lékařství	5 716	4 799	10 515
akutní LP úrazové chirurgie (traumatologie)	5 419	5 044	10 463
fyzioterapeut	4 508	5 089	9 597
intenzivní LP chirurgie	5 054	4 506	9 560
akutní LP neurochirurgie	3 629	3 341	6 970
laboratoř hematologická	3 885	3 003	6 888
radiologie a zobrazovací metody	2 929	3 446	6 375
akutní LP dětské chirurgie	3 257	2 399	5 656
akutní LP dětské otorinolaryngologie	3 289	1 935	5 224
lékařská mikrobiologie	787	2 783	3 570
akutní LP kardiochirurgie	1 582	1 945	3 527
chirurgie	1 327	2 170	3 497
akutní LP vnitřního lékařství - interny	1 657	1 705	3 362
patologická anatomie	1 782	1 424	3 206
akutní LP plastické chirurgie	1 209	1 967	3 176

ASA – jednodenní péče

- ASA - identifikace jednodenní péče
- Výběr omezen na segment **jednodenní péče**
- Struktura zdrojové tabulky vedlejších diagnóz funguje na principu „co řádek, to jedna vykázaná diagnóza“. Jeden pacient (jeden doklad) tak může mít v datech více řádků.
- Jde o unikátnost dokladů, nikoliv o sumarizaci kódů

Jednodenní péče významně podpořila rozšíření vykazování ASA (U54) – úhradová motivace pravděpodobně vedla k nárůstu vykazování kódu.

Nejvyšší podíl ortopedie a chirurgie (postupně rozšířeno i do dalších oblastí lůžkové péče).

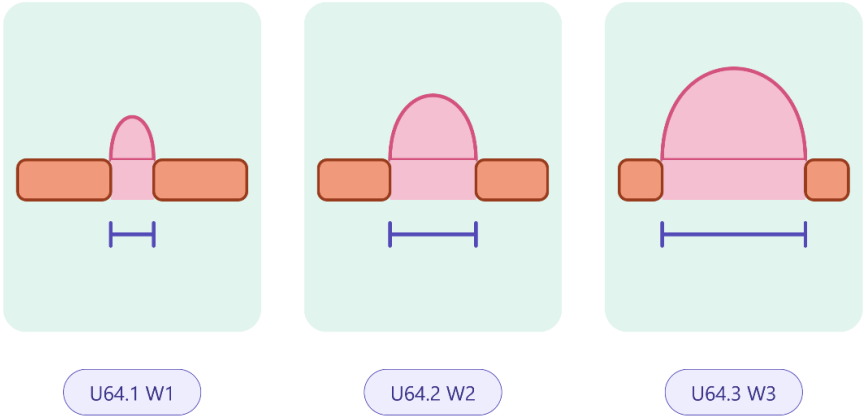
Odbornost	počet unikátních dokladů - 2023	počet unikátních dokladů - 2025	počet unikátních dokladů – pol.2026
6J6 jednodenní péče na lůžku ortopedie	850	18 611	16 834
5J1 jednodenní péče na lůžku chirurgie	3 832	17 753	13 137
6J3 jednodenní péče na lůžku gynekologie a porodnictví	260	7 140	4 697
7J1 jednodenní péče na lůžku otorinolaryngologie	0	556	904
6J1 jednodenní péče na lůžku plastické chirurgie	247	326	645
7J6 jednodenní péče na lůžku urologie	15	257	206
CELKEM	5 204	44 643	36 423
počet dokladů s U54 celkem	60 585	341 763	290 602
podíl U54 vykázaných vyjmenovanými odbornostmi v %	8,6	13,1	12,5

U64 VELIKOST KÝLY

Aktualizace MKN-10-CZ pro rok 2026 vytvořila nové položky v kapitole XXII. Kódy pro speciální účely: rozlišují tři velikostní kategorie, což umožňuje podrobnější popis klinické závažnosti kýly

U64.1 Velikost kýly W1
U64.2 Velikost kýly W2
U64.3 Velikost kýly W3

+ metodika vykazování, jen na VDG, navázáno na klasifikaci dle EHS (European Hernia Society)

Současně byly do SZV zavedeny nové výkony související s operacemi kýl

2026

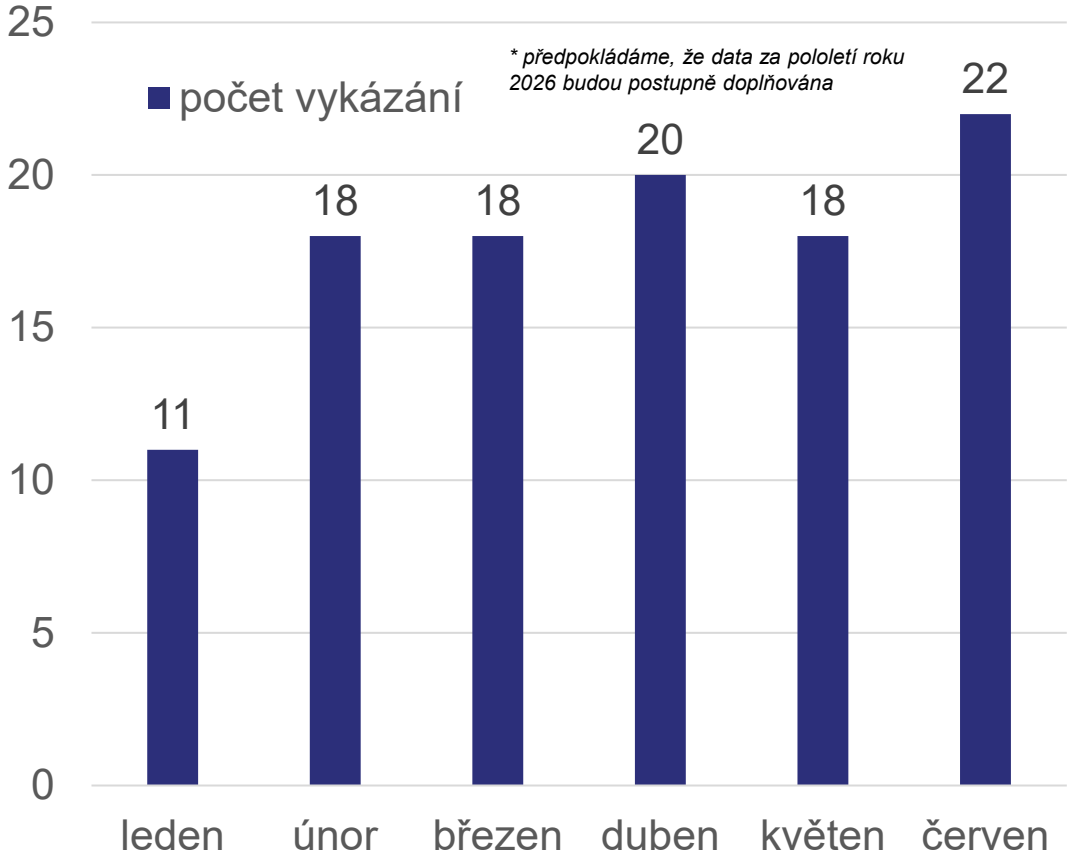
51514 - OPERACE VENTRÁLNÍ KÝLY LAPAROSKOPICKY

2027

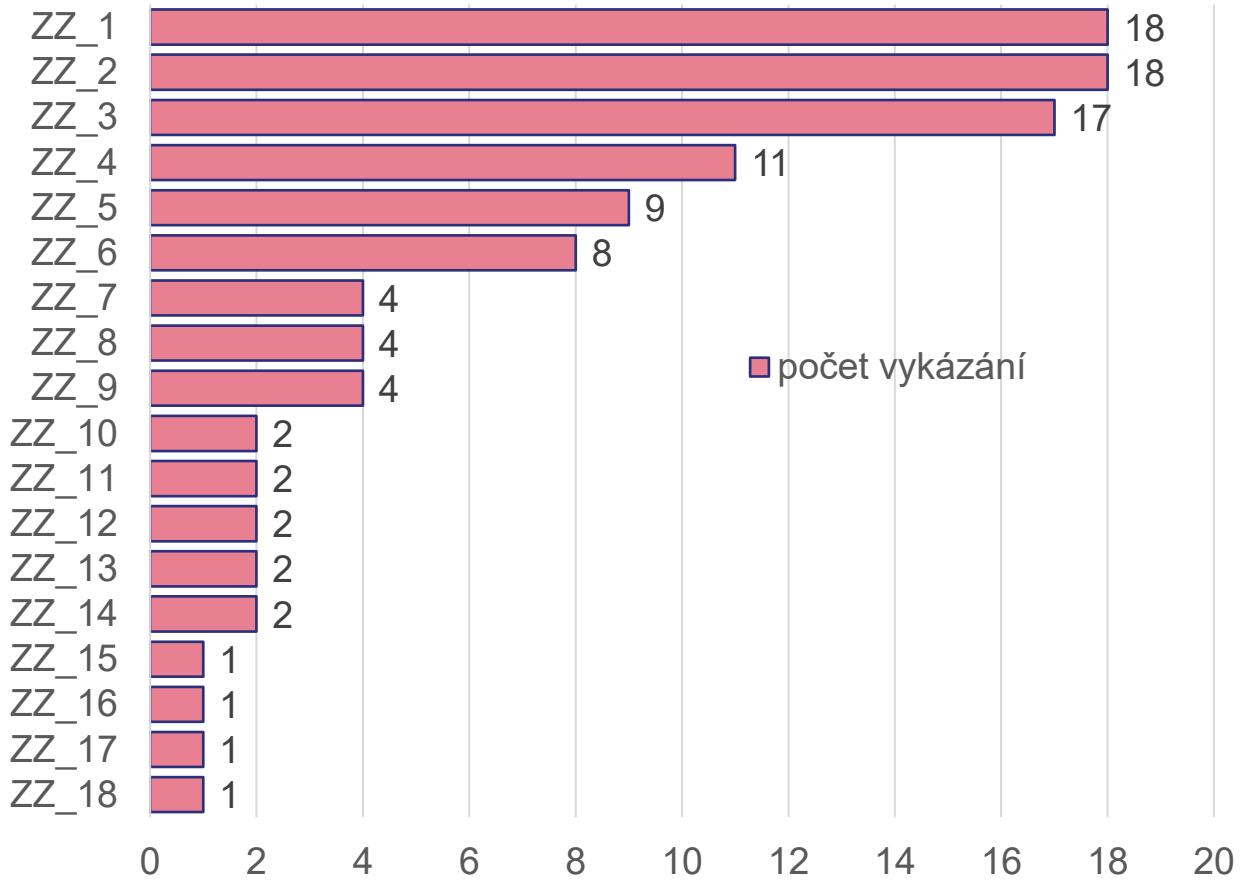
51516 - FASCIÁLNÍ TRAKCE U REKONSTRUKCE BŘIŠNÍ STĚNY PŘI OPERACI KÝLY

OPERACE VENTRÁLNÍ KÝLY LAPAROSKOPICKY

Vývoj počtu vykázání výkonu 51514 v 1.pol. 2026 po měsících, zdroj dat Národní registr hrazených zdravotních služeb

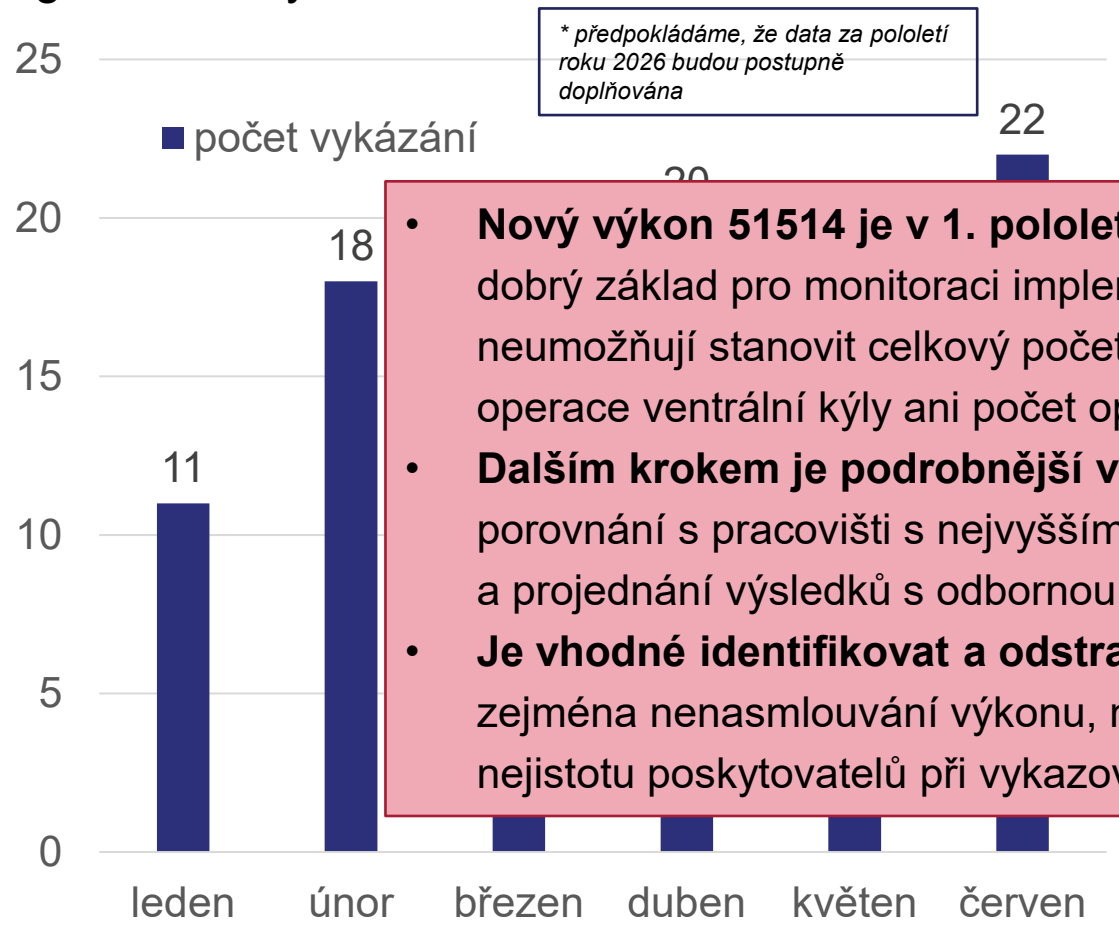
Počet vykázání výkonu 51514 dle pseudonymizovaného poskytovatele (IČZ N=18) v 1.pol. 2026

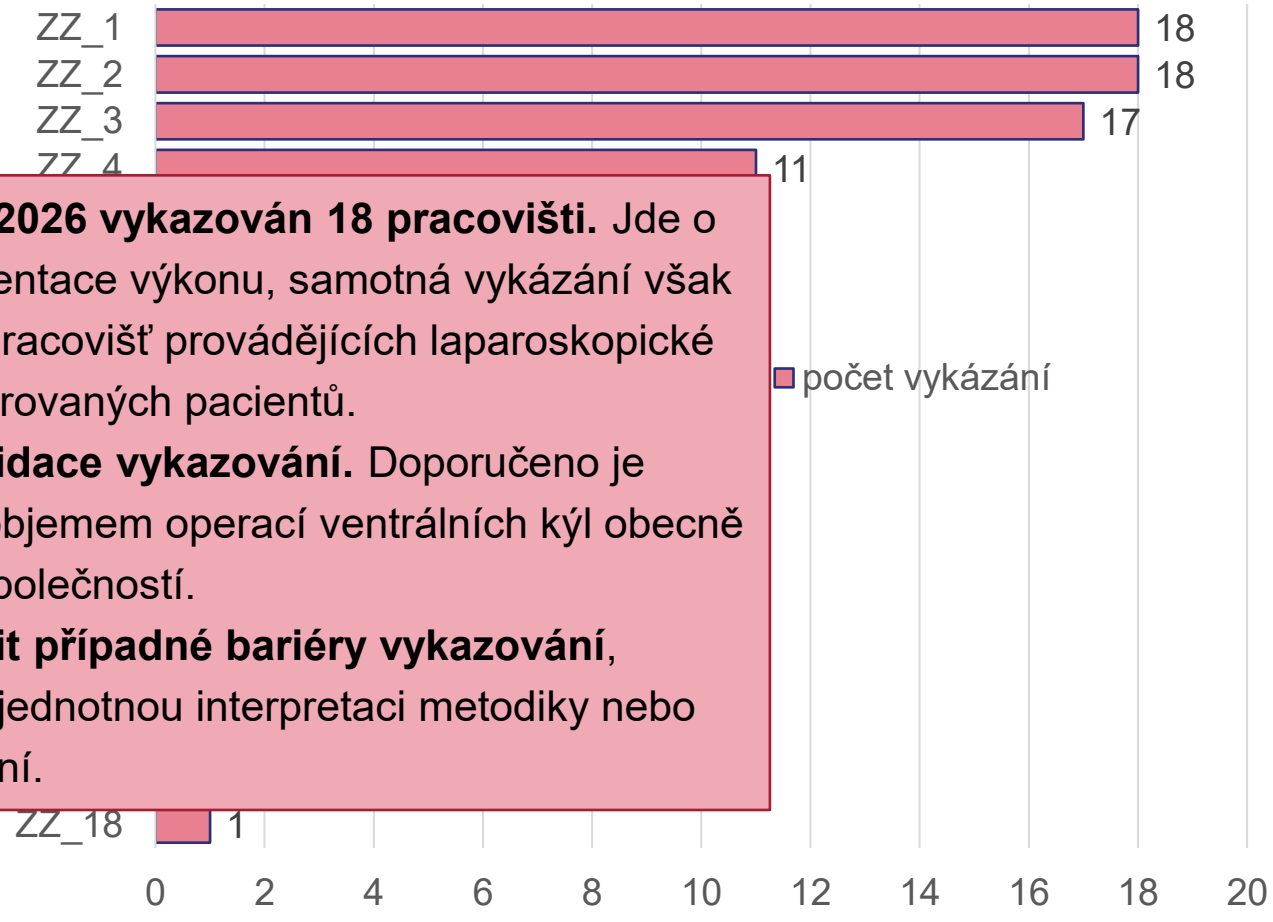
Nový výkon 51514 byl již během prvního pololetí roku 2026 převzat 18 poskytovateli a vykazuje známky postupného nárůstu využití v klinické praxi.

OPERACE VENTRÁLNÍ KÝLY LAPAROSKOPICKY

Vývoj počtu vykázání výkonu 51514 v prvním pololetí roku 2026 po měsících, zdroj dat Národní registr hrazených zdravotních služeb

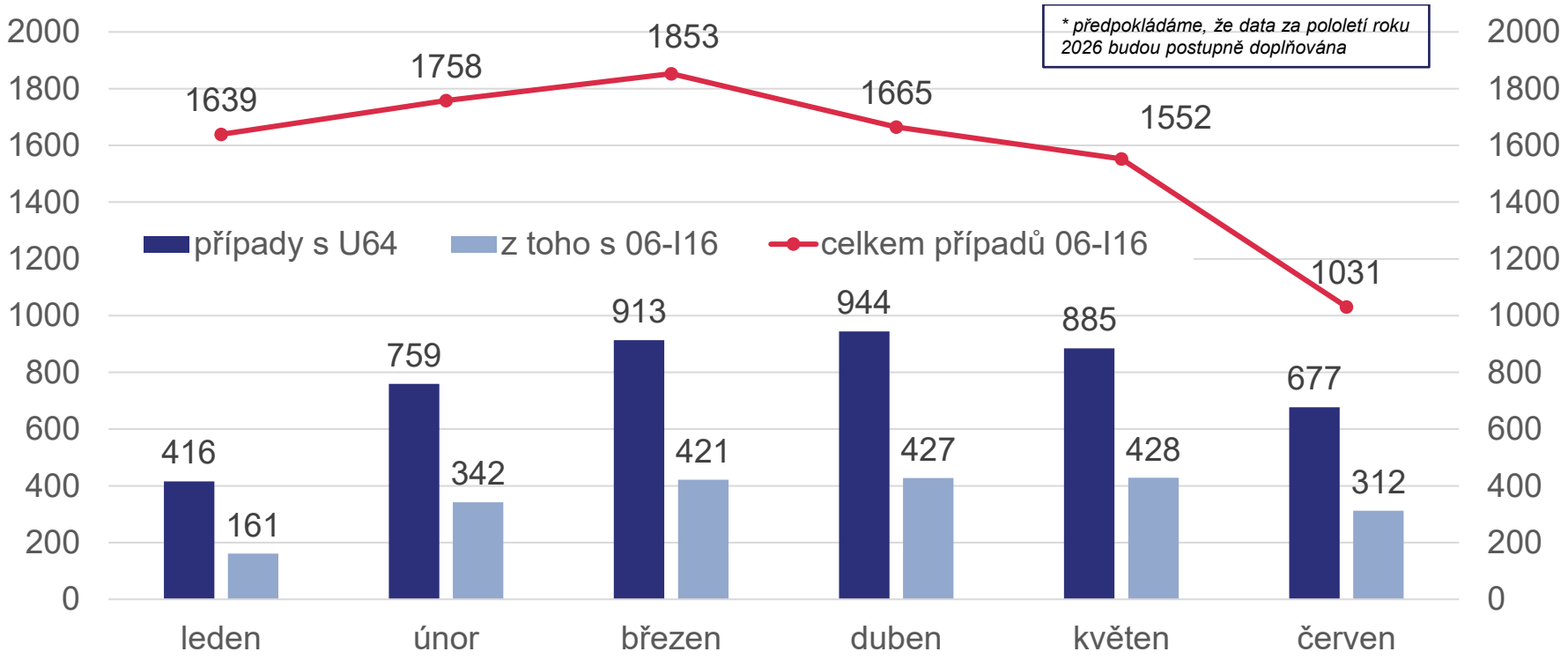
Počet vykázání výkonu 51514 dle pseudonymizovaného poskytovatele (IČZ N=18) v 1. pol. 2026

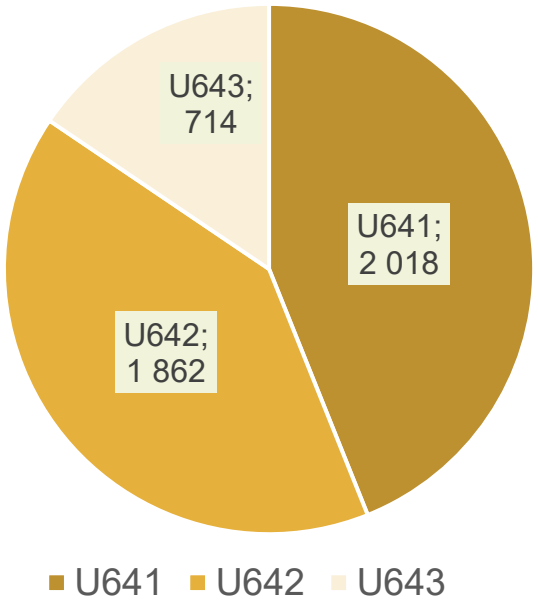
- **Nový výkon 51514 je v 1. pololetí 2026 vykazován 18 pracovišti.** Jde o dobrý základ pro monitoraci implementace výkonu, samotná vykázání však neumožňují stanovit celkový počet pracovišť provádějících laparoskopické operace ventrální kýly ani počet operovaných pacientů.
- **Dalším krokem je podrobnější validace vykazování.** Doporučeno je porovnání s pracovišti s nejvyšším objemem operací ventrálních kýl obecně a projednání výsledků s odbornou společností.
- **Je vhodné identifikovat a odstranit případné bariéry vykazování**, zejména nenasmlouvání výkonu, nejednotnou interpretaci metodiky nebo nejistotu poskytovatelů při vykazování.

Velikost kýly - data za 1.pol.2026

Počet hospitalizačních případů s VDG U64 společně s CZ-DRG bází 06-I16
Výkon pro tříselnou nebo stehenní kýlu dle jednotlivých kalendářních měsíců

Podíl jednotlivých U64 vykázaných společně s CZ-DRG bází 06-I16 v %

V 1. pololetí 2026 bylo vykázáno **4 593 hospitalizačních případů s vedlejší diagnózou U64.**

Přibližně polovina hospitalizačních případů s novým kódem U64 byla vykázána v rámci CZ-DRG báze 06-I16. Počet vykázání U64 rostl do jarních měsíců, což naznačuje postupné zavádění a osvojování nového kódu v klinické praxi. Nejčastěji byla vykazována střední a menší velikost kýly: **U64.1 (44,0 %)** a **U64.2 (40,5 %)**, zatímco **U64.3 (15,5 %)** tvořila menší část případů.

N80 ENDOMETRIÓZA – podrobnější členění

Od roku 2026 došlo k významnému rozšíření klasifikace N80 Endometrióza, kdy byly původní čtyřmístné kódy rozšířeny na pětimístné podkategorie umožňující detailnější zachycení lokalizace, rozsahu a velikosti endometriózních ložisek (původních **10 kategorií N80 bylo rozšířeno o více než 30 nových podkategorií)**

Rozšíření vzniklo ve spolupráci se **Sekcí pro léčbu endometriózy České gynekologické a porodnické společnosti ČLS JEP** a zahrnuje více než 30 nových podkategorií odpovídajících současné klinické praxi.

Původní kód	Původní název	Nové rozšíření
N80.0	Endometrióza dělohy	adenomyóza (fokální, difuzní, retrocervikální)
N80.1	Endometrióza vaječníku	velikost ložiska do 3 cm, 3-7 cm, nad 7 cm
N80.3	Endometrióza pánevní pobřišnice	velikost ložiska do 3 cm, 3-7 cm, nad 7 cm
N80.4	Rektovaginální a pánevní endometrióza	členění podle lokalizace a velikosti (rektovaginální septum, sakrouterinní vazy, parametrium, pánevní stěna)
N80.5	Endometrióza střeva	rektum (do 1 cm, 1-3 cm, nad 3 cm), sigmoideum, cékum/ileum, appendix
N80.6	Endometrióza v jizvě kůže	břišní stěna, pupek, tříslo, epiziotomická jizva
N80.7	Endometrióza močového ústrojí	močový měchýř (vertex/baze), močovod (extrinsic/intrinsic)
N80.8	Jiná endometrióza	bránice, plíce/hrudník, pánevní nervy

ENDOMETRIÓZA – praktické užití kódů

Kódy N80.XX mohou být vykázány **na pozici hlavní i vedlejší diagnózy** dle aktuálních Pravidel kódování a vykazování diagnóz v systému CZ-DRG.

https://www.uzis.cz/res/file/klasifikace/mkn/mkn-10-endometrioza-metodika-20260114.pdf

Kódy N80.XX dle podrobného členění endometriózy jsou **důležité pro podrobné analýzy případů akutní lůžkové péče a indikátory kvality a centralizace péče**. Musí je **povinně vykazovat centra vysoce specializované péče a poskytovatelé ucházející se o statut centra vysoce specializované péče pro léčbu pokročilých forem endometriózy**. Ostatní zdravotnická zařízení poskytující akutní lůžkovou péči vykazují nové kódy pro endometriózu dle dostupných klinických informací.

https://mzd.gov.cz/wp-content/uploads/2026/03/Seznam-CLE-a-RS-brezen-2026.pdf

V ambulantním sektoru doporučujeme vykazovat endometriózu pětimístnými kódy se znakem „9“ na konci (tedy bez podrobnějšího rozlišení, pouze v základní anatomické lokalizaci, např. N80.09 Endometrióza dělohy, NS), v případě nedostatku informací pouze kódem N80.9.

N80.0x – N80.8x Endometrióza – 1.pol. 2026

Počet ambulantních dokladů s vykázanou ZDG endometriózy

kód a název ZDG	počet dokladů	kód a název ZDG2	počet dokladů3
N800 Endometrióza dělohy	1 394	N8046 Endometrióza parametrií	43
N8000 Fokální adenomyóza	1 374	N8047 Endometrióza pánevní stěny	86
N8001 Difuzní adenomyóza	1 888	N8049 Endometrióza rektovaginální přepážky, pochvy a struktur malé pánve, NS	227
N8002 Retrocervikální adenomyóza	85	N805 Endometrióza střeva	431
N8009 Endometrióza dělohy, NS	1 608	N8050 Hluboká endometrióza rekta do 1 cm	237
N801 Endometrióza vaječníku	1 061	N8051 Hluboká endometrióza rekta 1 - 3 cm	545
N8010 Endometrióza vaječníku do 3 cm	1 829	N8052 Hluboká endometrióza rekta nad 3 cm	405
N8011 Endometrióza vaječníku 3 - 7 cm	1 925	N8053 Hluboká endometrióza sigmatu	119
N8012 Endometrióza vaječníku nad 7 cm	430	N8054 Hluboká endometrióza céka a terminálního ilea	15
N8019 Endometrióza vaječníku, NS	964	N8055 Hluboká endometrióza appendixu	8
N802 Endometrióza vejcovodu	259	N8059 Endometrióza střeva, NS	211
N803 Endometrióza pánevní pobřišnice	285	N806 Endometrióza v jizvě kůže	106
N8030 Endometrióza pánevní pobřišnice do 3 cm	791	N8060 Endometrióza břišní stěny	401
N8031 Endometrióza pánevní pobřišnice 3 - 7 cm	171	N8061 Endometrióza pupku	24
N8032 Endometrióza pánevní pobřišnice nad 7 cm	71	N8062 Endometrióza třísla	16
N8039 Endometrióza pánevní pobřišnice, NS	359	N8063 Endometrióza v jizvě po epiziotomii	14
N804 Endometrióza rektovaginální přepážky a pochvy	263	N8069 Endometrióza kůže, podkoží nebo břišní stěny, NS	118
N8040 Endometrióza rektovaginální přepážky a pochvy do 1 cm	566	N808 Jiná endometrióza	643
N8041 Endometrióza rektovaginální přepážky a pochvy 1 - 3 cm	394	N8080 Endometrióza bránice	93
N8042 Endometrióza rektovaginální přepážky a pochvy nad 3 cm	107	N8081 Endometrióza plic a hrudní dutiny	18
N8043 Endometrióza sakrouterinních vazů do 1 cm	175	N8082 Endometrióza pánevních nervů	121
N8044 Endometrióza sakrouterinních vazů 1 - 3 cm	279	N809 Endometrióza NS	6 872
N8045 Endometrióza sakrouterinních vazů nad 3 cm	41	CELKEM	27 072

N80.0x – N80.8x Endometrióza – 1.pol. 2026

Počet ambulantních dokladů s vykázanou ZDG endometriózy

kód a název ZDG	počet dokladů	kód a název ZDG2	počet dokladů3
N800 Endometrióza dělohy	1 394	N8046 Endometrióza parametrií	43
N8000 Fokální adenomyóza	1 374	N8047 Endometrióza pánevní stěny	86
N8001 Difuzní adenomyóza	1 888	N8049 Endometrióza rektovaginální přepážky, pochvy a struktur malé pánve, NS	227
N8002 Retrocervikální adenomyóza	85	N805 Endometrióza střeva	431
N8009 Endometrióza dělohy, NS	1 608	N8050 Hluboká endometrióza rekta do 1 cm	237
N801 Endometrióza vaječníku	1 061	N8051 Hluboká endometrióza rekta 1 - 3 cm	545
N8010 Endometrióza vaječníku do 3 cm	1 829	N8052 Hluboká endometrióza rekta nad 3 cm	405
N8011 Endometrióza vaječníku 3 - 7 cm	1 925	N8053 Hluboká endometrióza sigmatu	119
N8012 Endometrióza vaječníku nad 7 cm	430	N8054 Hluboká endometrióza céka a terminálního ilea	15
N8019 Endometrióza vaječníku, NS	964	N8055 Hluboká endometrióza appendixu	8
N802 Endometrióza vejcovodu	259	N8059 Endometrióza střeva, NS	211
N803 Endometrióza pánevní pobřišnice	285	N806 Endometrióza v jizvě kůže	106
N8030 Endometrióza pánevní pobřišnice do 3 cm	791	N8060 Endometrióza břišní stěny	401
N8031 Endometrióza pánevní pobřišnice 3 - 7 cm	171	N8061 Endometrióza pupku	24
N8032 Endometrióza pánevní pobřišnice nad 7 cm	71	N8062 Endometrióza třísla	16
N8039 Endometrióza pánevní pobřišnice, NS	359	N8063 Endometrióza v jizvě po episiotomii	14
N			118
N			643
N			93
N			18
N			121
N8044 Endometrióza sakrouterinních vazů 1 - 3 cm	279	N809 Endometrióza NS	6 872
N8045 Endometrióza sakrouterinních vazů nad 3 cm	41	CELKEM	27 072

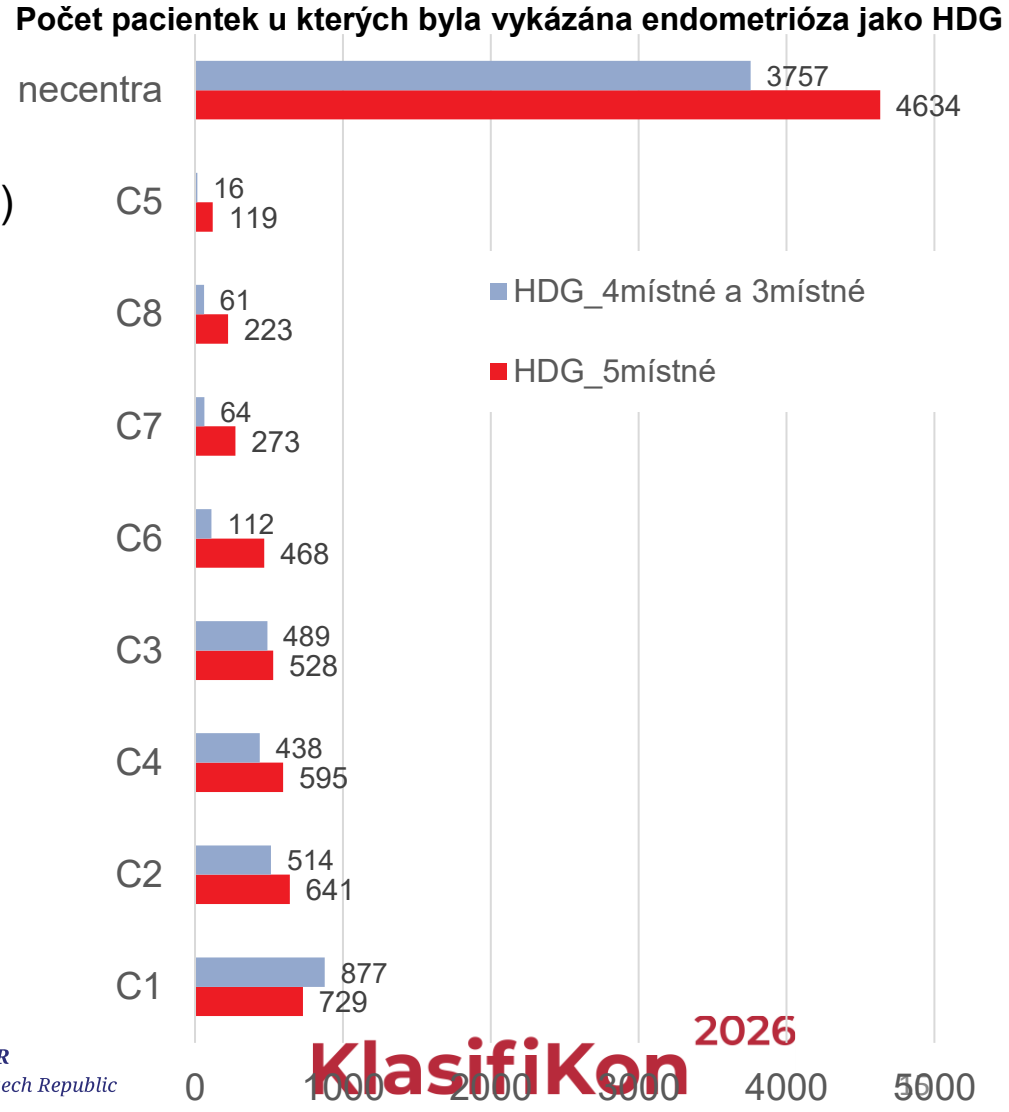
Neurčité kódy N80.?9 jako alternativa se stejnou informací jako v předchozích letech jsou v menšině! Jedná se pravděpodobně o kódy vykazované ambulantními pracovišti.
Většina kódů vykázána v plném anatomickém rozlišení!
S výjimkou N80.7, který je nový (Endometrióza močového ústrojí), zde zatím 0 případů!!!

Centra vysoce specializované péče pro léčbu pokročilých forem endometriózy

- Dle vyhlášky MZD má celkem 8 zařízení statut Centra vysoce specializované péče pro léčbu pokročilých forem endometriózy
- U všech 8 center byl v 1.pol. 2026 vykázán pětimístný kód, jak na pozici hlavní, tak na pozici vedlejší diagnózy – ambulantní péče (doklad 01 a 06)

Podíl vykazovaných diagnóz v % u endiometriózy jako HDG

Skupina	5místné HDG	4+3místné HDG	Podíl 5místných
Necentra	4 634	3 757	55,2 %
C1	729	877	45,4 %
C2	641	514	55,5 %
C3	528	489	51,9 %
C4	595	438	57,6 %
C5	119	16	88,1 %
C6	468	112	80,7 %
C7	273	64	81,0 %
C8	223	61	78,5 %

Závěr

Kvalitní indikátory kvality začínají kvalitní klasifikací:

čím přesněji dokážeme popsat pacienta a jeho onemocnění, tím přesněji můžeme hodnotit a zlepšovat zdravotní péči.

Konference se koná pod záštitou:

Ministerstvo zdravotnictví

World Health Organization

1. LÉKAŘSKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

UNIVERZITA KARLOVA

ČSBMLI

ČESKÁ LÉKAŘSKÁ SPOLEČNOST J. E. PURKYNĚ

ČESKÁ ASOCIACE ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ

NC MNK NÁRODNÍ CENTRUM PRO MEDICÍNSKÉ NOMENKLATURY A KLASIFIKACE

ÚZIS ČR *Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR*
Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic

KlasifiKon 2026